

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
belső farkasutczában 81 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábas sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr., negyedszor 4 kr. Hirdetés után 30 kr. bérletdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Figyelmeztetés!

Tisztelt ügybarátainkat értesíteni kívánjuk arról, hogy szerkesztői szállásunk a farkas-utczában a gr. Karacsai-féle 81 számú épület emeletébe a balszárnyon van áttéve.

Előfizetési felhívás!

Hivatkozva lapunk nov. 28-diki számában közzétett s külön mellékletben is szétküldött programunkra, tisztelettel kérjük lapunk t. cz. olvasóit előfizetéseik megtételére. A czimboriték és kiadás czélszerű elrendezése s főleg azon körülmény tekintetéből, mely szerint a hírlapi bélyeg miatt a megrendelt számon felüli példányokat nyomtatnunk sok nehézséggel jár, siető megrendeléseket kérünk.

Előfizetési ár:

Egészévre 12 frt.
Félévre jan.—július 1-ig 6 „
Évnegyedre jan.—apr. 1-ig 3 „ a. é.

Az előfizetéseket bérmentve lapunk kiadó-hivatalához (Stein János b.középutcai könyvkereskedése) kérjük beküldeni.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“
kiadó-hivatala.

Kolozsvár, jan. 4-kén 1862.

Két bécsi lap újévi visszatekintése fekszik előttünk: egyik az alkotmányos törekvéseinket mindig rokonszenvvel kísérő „Neueste Nachr.“; a másik a néhai „Fortschritt“-nek talán jobb jövőü utódáé, az államminiszteri program, s a magyar felfogás közti közeledés czéljára vállalkozott „Botschafter“ czimű új lapé.

Mindketten sivárnak, gyümölestelennek, csüggesztőnek látják a közelmúltat; mindketten aggódva néznek a jövő elé. Csakhogy míg a „N. N.“ az 1861-ben követett miniszteri politika eredményét két bevégzett tényben, a Magyarországon felállított katonai közigazgatási provisoriumban, s egy tetemesen növekedett deficit nyilvános bevallásban constatirozva, a mentő-eszközöket az ohajtott egymást megértésben, a birodalom népeinek megelégedésében, s

az alkotmányosság biztosításában keresi, s ezekre alapítja aztán egy kifelé tekintélyt parancsoló hatalmi állás megszilárdulásának lehetőségét: a másik Ausztria elszigeteltségében látja a baj főokát, s mindenek előtt külsőviszonyokban véli az életadó győzsert feltalálhatni.

„E birodalmat, mond a „Botschafter“, oly országok környezik, melyekben nagy forrongási műfolyamok mennek véghez. Azon nagy kérdések, melyek Európát feszültségben és aggodalomban tartják, a keleti, az olasz és a német kérdés legközvetlenebbül érintik Ausztria határait. Ezekkel szembe Ausztria csaknem teljes elszigeteltség állapotában van. Többnyire száraz s természeti erődívenyek nélküli határszélekkel, oly birtokokkal, melyeket nagy-ravágyó szomszédok fegyver hatalmával szándékoznak megszerezni, népességekkel, melyek itt, amott saját országuk határain kifelé gravitálnak, fedetlen mellet, fedetlen háttal, fedetlen oldalakkal nincs egyetlen barátunk, kinek segélyére szükség esetében biztosan számíthatnánk. Ezen állapotban, mely már régen tart, rejlik a mi legsúlyosabb bajaink magyarázata. Békélábunk, a mi minket környező csalfa politikai helyzet következtében, folyvást fegyverkezett állapot. A túlfeszített honvédelmi erő elvonja az országtól a legjobb munkaerőt, s a mi ebből megmarad, azt terhesebb szolgálmányokra kárhoztatja, mint a mit megbirhatna. Az ország évek sora óta képtelen hadseregét élelmezni, melynek szükségletei szabályszerűleg előforduló kölcsönök által fedeztetnek. A közvetlen eredmény: megrongált pénzügy, mely aztán a forgó pénzt értékteleníti, mi ismét a földhitelre s az általános bizalomra hat kártékonyul.“

A diagnosis elég hü, elég tartaléktalan s e tekintetben a cikkirőt valóban nem lehet sem elfogultsággal, sem álszeméremmel, sem magát vagy másokat ámitni törekvéssel vádolni.

De a midőn ily draszticus előzmény, figyelmünknek a helyzet ily eleven színekkel rajzolása általi megragadása után egyszerre csak azon következtetésre bukkanunk, hogy mindezen bajok ellen megvan a panacea, ha Poroszországgal szövetezzünk: cikkirő engedelmevel azon orvos jut eszünkbe, ki egy sorvasztó nyavalya által ágya fenekére szegzett betegnek legelőbb is azt tanácsolta, hogy naponkint sétalovaglásokat tegyen a szabadban.

Meggyőződésünk szerint a birodalom némely népiségeinek „kifelé gravitálása“ azonnal megszűnne vagy meghiúsulna, míhelt azáltaluk élvezett

belállapot kielégítőbb volna annál, melyet kívülről reménylenek; vagy a birodalom természetes súlypontjának visszaállítása, s a jog és méltányosság alapjani szabad és sajátzeri fejlődésük lehetségesítése által egy áttörhetlen gát vettetnék az elszakadási törekvéseknek. Egy oly államnak, melynek polgárai történelmi és ethnographiai sajátosságainak megfelelő önalkotta intézményeik alatt boldogok és megelégedettek, nincsenek „fedezetlen határai“, melyek „nagy-ravágyó szomszédok“ terjeszkedési vágyait csiklandozó martalécul szolgáljanak; ellenkezőleg egy ily állam minden polgárának melle egy aczélvért, melyen a történelem tanúsítása szerint, világhódító fegyverek éle is megtompl.

Sikeres és becsületes szövetség egyesek mint államok között csak a viszonyok hasonmésége s az erők körül-belüli egyenlősége alapján gondolható. Hol e két tényező hiányzik, ott protectio vagy orosz-lányi barátság lehet, de épületes szövetség bizonyosan nem. A „Botschafter“ maga mondja, hogy 1849-ben Oroszország, 1859-ben senki sem volt szövetségese Ausztriának; s így nem szükség példákat idéznünk.

Nem állítjuk, mi egy szóval sem, hogy Ausztriának nem Németországban kell a „külső“ természetes szövetségest keresni. De úgy hiszszük, csak egy számtalanszor igazolt tény megemlítését ismételjük, midőn azon hiedelmünket jelentjük ki, hogyha egy oly állam, melyben a népességnek csak egy ötöde vagy hatoda német, már egy évtized előtt sem tekintett egész összességében elfogadható társnak a német szövetségben, egy ily kísérlet, a többi négyötöd vagy öthatod egy kalap alá szorításával, 1862-ben talán még kevesebb sikerre számíthatna.

Alig szükség ezek után mondanunk, hogy mi a „N. N.“ logikai egymásutánját természetesebbnek s a siker sokkal nagyobb valószínűségével bírónak találjuk: előbb kiegyenlítés, elégtelenség s az alkotmányosság megszilárdulása belülről, majd aztán a tekintélyes külpolitika önként megjö.

Ha a „Botschafter“ csak a kérdés discussio alá vételében követett el anachronismust; ha tájékozásában előjeleit szabad keresnünk azon, a bécsi miniszterválságról hírekkel együtt szárnyaló mondanak, mely szerint az államminiszter ur elhatározta volna politikája eddigi külalakjának tarthatlanná bizonyulása után a porosz szövetségben s a magyar kérdésnek az alkotmányteljes visszaállítása alapjani

TÁRCZA. JUDITH TÖRTÉNETE.

II.

(Folytatás.)

Judith bágyadozó anyjának egy kezében kihozott kis párnát helyezett feje alá, a szálkázárító deszka oldalához, hová a kelő nap sugarai becsüdtök s ő maga azon ürügy alatt, hogy harmatos virágokat szed, mitán Julist eltávozni látta — sietett egyenesen azon hely felé, hol, a mint látszott, az előtte nem ismeretlen Tóbiást már azelőtt megpillantá.

A mint hozzáérkezett elpalástolhatlan érdekeltég lön látható kedves arcán, melynek halvány felszínére rózsaszín vér költözött.

— Urad küldött? Egészszéges-e?

— Jól van, csak sokat búsul — szolt Tóbiás — e levelet küldé nagyságodhoz.

Judith remegő kézzel kezdé felbontani a levelet, de e perezhn anyjának révézetes hangját hallá.

— Judith! Judith! Ah Istenem — hová lettél már? Judith! nincs e földön nálamnál szerencsésebb.

— Kelt-e válaszatot várnod?

— Nem parancsolta uralom, nem is megyek ma haza.

— Erre fogsz jöni bazamenet?

— Nem, a szakadáson kell mennem.

— Judith, Judith, Judith! — hallszik Oláhné sikoltozása.

— Mondd uradnak, emlékezzék reám! Szolt Judith s sietve szaladt anyjához.

— Ah, ah Istenem! már kétségbeesett kiáltásomat sem hallja gyermekem, ki véremből származott! Látom, hogy egy hervadó virág kedvesebb előttem, mint anyád, kinél nincs e földön szerencsésebb.

— Mi háborít, jó anyám, — szolt viszszahalványult arczeal Judith.

— Ne nézz reám oly szomoruan, mindig szomoruvá téssz, ha valamely kötelességet kell anyád iránt teljesítened. Jól tudom, hogy reám untál, hogy miért nem is tud elvenni az Isten s véget vetni szenvedéseimnek.

— Oh kedves anyám, miért érzed magad örökre oly szerencsétlennek, hisz én mindent örömet megteszek körültem. Csak parancsolj.

— Parancsolni? parancsot vár a eseléd, a leányok érteni s észrevenni kell mindent. Jaj, jaj, jaj! Fejem szétszakasztja az a harkály.

— Mi az, kedves anyám, hol? szolt körülnézve Judith.

— Ah mily érzékeny vagy, nem halod-e, nem halod-e? megöl minden, mi egyhangú... fejem hasad ketté, vérem agyamba zúdul. Nem halod-e azon kimért kopogást. Nézz körül, nézz körül! Huh Istenem, meg kell boldandulnom, ha még tízenkettőt kopint orrával az a harkály.

Judith ártéve kedélybeteg anyja kíváncsát, körültekinté s egy magas császárkörtefa derekán felfedezte a madárkát, mely bogarak után kapkodva a fakérgen kopogtatá, és felhajlalt földgörgögyökkel előzve ezt onnan, szolt anyjához.

— Vajjon nem volna kellemes előttem,

jó anyám, ha folytatnád megint sétádat, s kiláncadva a filegoriában újra megpihennél.

— Menjünk, menjünk... Szegény Judithom, megint megsértettelek; lelkem oly beteg, bocás meg, nincs a földön oly szerencsétlen, mint én.

— Ne emésszed magad ily gondolatokba, kedves anyám, hisz jól tudod, hogy én csak úgy vagyok boldog, ha körültem gyermeki kötelemimet teljesíthetem, s nehéz betegségemben ápolhatlak. Nézd mily szépen zöddül a természet. Halld a madarak vidám boldog csevegését... Nézd mint rezeg a falevél a reggeli széllel játszva, s alant a puhapázsinton szökell a sáska, társával játszik a pillangó! Nézd, nézd mily szépen nyílnak virágaim. Nem érzed-e a jácintok pompás illatát! O a természet oly szép!... Örendj, kedves anyám, hogy élhetsz, ha betegem is láthatod a szép természetet.

Igy szólva Judith karjaira vette kedélybeteg anyját s vezette őt a kerti ösvényeken, igyekezőn élénk társalgásával szórakoztatni a szerencsétlent.

Egyszer a mint ama fa alá haladtak, melynek árnyékában a Tóbiás bohózatát vált kinekeskedésének színtere volt, Judith anyja egész testében remegni kezdett, s örült szeretőn kétségbeesett tekintettel néze az ujdun földhanyásra.

— Mi lett, kedves anyám? — kérdé Judith, minden tagod remeg.

— Az anya görcsös zokogásba tört ki.

— Vége, elvesztetted Kecsetit!...

— Kit értesz, kedves anyám, férjemet? igen, elvesztettem őt, de az idő bebegeszté az övegy szívembét...

— Vigy a filegoriába, sietve, sietve, mert összerogyok.

Judith megdöbbenve ragadta derékon roskadozó anyját, s sietett őt a kerti lakba huzcolni.

— Anyám — szóla itt — miért zokogsz, miért vagy ismét oly kétségbeesett?...

— Elvesztetted Kecsetit Istvánt... ő mátkád és férjed lesz vala s boldogul hajtandánám a sirba ősz fejemet, tudván, hogy szerelme által orszod biztosra van.

— És ha elvesztetted volna is őt? monda Judith, de nem mert magyarázatot adni azon futó öröme, mely e jóslatos gondolatra arczaian ellebbent, nem merészelte mondani anyja előtt: vajha igaz volna sejtésed, jó anyám! nem merészelte mondani, hogy gyűlöli Kecsetit, hogy csak az anyai erőltetésnek enged, de szíve, lelke Maróthié, kinek éppen most hozta levelét Tóbiás; és e levél ott van kebelében, melynek minden sora bizonyosan forró szerelmet lehel!... Szerelmet? folytatá a nő gondolatait — hát-ha talán lemondást?... E gondolatra ő kezdett remegni, ő kezdett kétségbeesni.

Ezalatt a fiatal nő anyja kísérteties tekintettel néze maga elébe, s örült szeretőn kivételül így beszélt.

— Judith szíve soha sem volt kielégítve... ő megismerte a szerelmet, s ki fékezeti az ifju vért, főkint ha egy nő gyümölestelen, ha négy évi házasság igazolja, hogy nincs oka félni a jtkos örömeért a nyilvános gyalázattól... ő szereti Maróthit, de az ifju atyja eltölté gyermekét a gyümölestelen nőtől, kibn nincs jövője a Maróthi családnak. Megesküdtem, hogy leányom nem lesz a Maróthi... A bekecsi jósnővel

megoldásában keresni politikája lényegének mentő eszközeit: ez irányban működéséhez csak őszinte szerencsekívánatunkat nyilváníthatjuk a „Bot-schaffer“-nek pályája kezdetén.

Bécs, dec. 17-én 1861.

A Nagy-Várad-brassai vasuti társaság ügyében.

A „Kolozsvári Közlöny“-nek 197-dik számában az erdélyi vasutról megjelent tudósítása által felhivatva érzem magamat, e tárgyban némi felvilágosítást adni.

A magas pénzügyi minisztérium folyó év február 1-ről kelt bocsátványában ő Felsőge azon legfelsőbb akaratját méltóztatott tudni adni, hogy az általunk N.-Váradról Kolozváron a Nagy-Küküllő völgy egy részén Brassón keresztül Oláhország széléig tervelt vasuti-vonalunkat, nem csak ki-vihetőnek, de célravezetőnek s kívánatosnak is tartja; végleges engedélyt azonban felépítésére csak akkor várhatunk, ha az építéshez megkívántó pénzt megkapjuk, melyet minél előbb s legkésőbbben esztendő alatt a társaság megszerezni igyekezzék, hogy a szükségelt tőkepénzt kimutathatván, akkor a definitív engedély megnyeréséért folyamodásunkat megújíthassuk.

Ezen legfelsőbb határozatot szemlélve tartván, az itteni comite semmit sem mulasztott el, hogy a szükségelt pénzt megszerezhesse, de a monarchia mindenek előtt esmeretes finansziális állása nem engedte ezt oly hamar eszközölhetni, mi csak néhány évvel ezelőtt több vasuti vállalatoknál lehetséges volt. E helyzetből indulva alólt a múlt hónap elején bátor volt a comite nevében ő Felsőgehez a pénz megszerzésére kitűzött idő hat hónappal leendő meghosszabbítását folytatni, melyre ugyan még választ nem nyertem, de ő Felsőge kegyes fogadása biztos reményt nyújtja, hogy kérésünk hely fog adatni.

Ez alatt sikerült külföldi bankárokkal a szükségelt pénz eránt érintkezésbe jönni, kik az építéshez megkívántó egész summát bizonyos feltételek mellett fel is ajánlották. Minek következtében kérelemmel folytattam a magas kereskedelmi minisztériumhoz, hogy a pénzügyi minisztériummal egyetértve nyújtson alkalmat a pénzt ajánlott urakkal s a társaság megbízottjaival összefüggő a pénz mikénti megszerzésére éranti értekezésre.

A dolog illető tényállását röviden előadva, a Nagy-Várad-brassai társaság részvényesei s ha nem csalatkozom, majd az egész ország megnyugtására mondhatom, hogy egy vállalkozó társaság sem áll Erdélyben tervével előbbre mint mi, mert miután öt évig tartó harc után a kormány maga kimondotta, hogy az általunk projectált vonal nemcsak célravezető, de kívánatos is s a végleges engedély megadását csupán attól függesztette fel, ha a szükségelt pénztökét kimutathatjuk, jelenleg ezt megtehetvén nem képzeltetni, hogy célunk kivételére újabb akadály gördítették s bizton reményelem, hogy előbb később célhoz fogunk jutni; semmit el nem mulasztván mi hatalmunkban áll, az illető államférfiakat, kiktől az ügy végleges eldöntése függ, valamint e közönséget tervünk célravezetőségéről és más egyéb e helyt projectált vasuti-vonalak feletti előnyeiről meggyőzni.

Utoljára említetlenül csakugyan nem hagyhatom, azon Szebenben keletkezett régi vasut tervét, mely Aradról kiin-

dulva a Maros mentén K.-Fehérvárig, onnét Szász-Sebesen keresztül Szebenben által a verestoronyi passuson lenne viteendő. E terv kivételét a tiszai vasut-társaság a hitel intézet több tagjaival egyetemben magokévá tévén, mivel ezen vonal nagyon rövidnek látszik s így számításuk szerint kevesebb költséggel lenne eszközölendő, az általunk projectált vonalra árnyékot igyekeznek vetni; de ő Felsőge s tanácsosai igazságszeretőkbe helyeztetett bizodalomnál fogva reményelem s hiszem, hogy kérésünknek s kívánatoknak anynyival kevésbé fog hely adatni, mivel már 1856-ban ezen vonal célravezető volt, oeconomicai mint politikai s stragtegiai tekintetből is eléggé kimutatódott.

Gróf Toldalagi Ferencz,
a N.-Várad-brassai vasuti társaság
comite elnöke.

Választási rend.

Erdély nagyfejedelemség megyéi, vidékei, és székelyhatósági képviselőit nézve.

1. §. Az egyes megyék, vidékek és székelységek bizottmányai a következő módon alakítottak és pedig Felső-Fejérmegye bizottmánya állani fog 33 tagból: u. m. 6 legnagyobb birtokosból, 10 kisebb, de választandó birtokos, 15 községi képviselő, két kereskedő vagy iparos.

A-Fehérmegye 68 tagból, u. m.: 10 legnagyobb birtokos, 24 kisebb, de választandó birtokos, 24 helységeképviselő, 8 városi kereskedő vagy iparos.

Küküllőmegye 51 tagból, u. m.: 8 legnagyobb birtokos, 18 kisebb, de választandó birtokos, 24 helységeképviselő, Küküllővár küld egy tagot, ezenkívül két kereskedő vagy iparos.

Tordamegye 68 tagból, u. m.: 10 legnagyobb birtokos, 24 kisebb, de választandó birtokos, 24 helységeképviselő Torda 2, Szász-Régen 2, Gürgény-Szent-Imre, Egerbegy, Torockó és Lupsa egyet-egyét.

Kolozsmegye 66 tagból: u. m. 10 nagybirtokos. 24 kisebb, de választott birtokos, 24 helységeképviselő, 8 városi kereskedő és iparos.

Dobokamegye 50 tagból, u. m. 8 legnagyobb birtokos, 16 kisebb, de választott birtokos, 24 helységeképviselő. 6 városi, kereskedő vagy iparos.

B. Szolnokmegye 50 tagból: u. m. 6 legnagyobb birtokos, 20 kisebb, de választott birtokos, 20 községi képviselő, 4 városi kereskedő vagy iparos.

Hunyadmegye 88 tagból u. m. 8 legnagyobb birtokos, 36 kisebb de választandó birtokos, 56 helységeképviselő, 4 kereskedő vagy iparos.

A naszói kerület 30 tagból u. m. 24 helységeképviselő, 6 városi küldött és iparos.

Fogaras vidék 33 tagból u. m. 4 legnagyobb birtokos, 10 kisebb de választott birtokos, 15 helység, képviselő, 2 kereskedő vagy iparos.

Udvarhelyszék 34 tagból u. m. 4 nagy birtokos, 10 választott birtokos, 16 helység képviselő, 4 iparos v. kereskedő.

Háromszék 44 tagból, u. m. 4 legnagyobb birtokos, 14 kisebb, de választott birtokos. 21 helység-képviselő, 2 kereskedő vagy iparos.

Csikszék 38 tagból: 4 legnagyobb birtokos, 8 kisebb de választott, 12 helység-képviselő, 4 iparos és kereskedő.

Marosozék 40 tagból: u. m. 6 legnagyobb birtokos, 14 kisebb, de választott birtokos. 16 helységeképviselő 4 kereskedő vagy iparos.

Aranyos-zék 22 tagból u. m. 4 legnagyobb birtokos, 6 kisebb, de választott birtokos, 8 helység-képviselő, 2 képviselő Felvinczről, 2 iparos és kereskedő,

A tagoknak 30 éveseknek kell lennie, és nem com-promittáltaknak.

2. §. Minden választó kerületben ezen kívül minde választó osztály a bizottmányi képviselők mellé két tagokat is választ.

Az egyes választó kerületekben az egyes választó osztályoktól választandó két-tagok száma a választó osztályból választandó bizottmányi tagok felében állapittatik meg. Ha a szám páratlan, a nagyobbik fél száma szerint történik a választás. Azon községeknek, a melyek az 1. §. szerint egy képviselőt választanak, két-tagul is csak egyet kell választaniok.

3. §. Ha valamely megválasztott tag a választást el nem fogadja, kilép, vagy a bizottmány ügyeiben résztvenni hosszabb ideig akadályozva van; ha az illető választó-osztályból több két-tag van választva, azon két-tag lép előbb be, a kire a választásnál a legtöbb szótát esett.

4. §. E bizottmányi tagok szolgálati ideje egyelőre azon időpontig tart, a midőn a megyék, vidékek és székek hatósági szervezete felett országgyűlési egyezkedés útján törvény létesül.

5. §. Ha a bizottmányba jogosultak közt mint legtöbbet adozó földbirtokos egy testület vagy társulat van (composseoratus) a bizottmányi képviselőt joga azon személyt illeti, a ki hivatva van a testületet vagy társulatot kívülré képviselni.

6. §. A bizottmányba választás nélkül behívott nagy földbirtokosoknak 30 éveseknek, a polgári jogok teljes élvezetében állónak kell lenni, s a megyében, vidéken és székekben a legnagyobb összeget fizetni ház- és földadó fejében.

A választási szabály 17. §. által az activ és passiv választóképesség alól kizárt személyek, nem hivatnak be a választmányba, ha mindjárt az évenként fizetett legnagyobb adó-mennyiség által erre jogosulva volnának is.

Ha valamely legnagyobb adófizető birtokos a bizottmányba lépni vonakodik, az utána következő legnagyobb adó-képes földbirtokos hívandó be, s további vonakodás esetén ez mindaddig történik, a míg az ezen osztálybeli tagok száma a bizottmányban kiegészül.

7. §. A nagyobb földbirtokos osztályból képviselők választására azon megyében, vidéken, székekben, a mely nincs kerületekre osztva, az egész megye, vidék vagy szék egy választó kerületet képez; azon megyében, vidéken vagy székekben, a mely kerületekre van osztva, minden kerület választó-kerület is; s e választó-kerületek mindenikére egyenlő számú ily osztályú képviselő esik.

8. §. Az ipar és kereskedés képviselőire nézve az egész megye, vidék vagy szék egy választó-kerületet képez.

9. §. Az 1. §. szerint saját képvisellel nem bíró községekre nézve minden szék-járás választó-kerületet képez.

A választó-kerületbe eső községek minden választói képezik a választó-testületet.

Az egész megye, vidék vagy szék ezen osztályából választandó bizottmányi tagok az egyes választó-kerületekre egyenlő számban rovdandók ki.

10. §. A nagyobb földbirtok képviselői közvetlen választás útján választandók a megye azon nagykoru nagyobb birtokosaiból, a kik ház- és földadó fejében évenként legalább 25 főt fizetnek.

11. §. Composseoroknál, a kik a választási jogra minősítve vannak, csak az választthat, a kit a composseorok erre felhatalmaznak.

A választási jogostól testület részéről a választási jogot azon személy gyakorolja, a ki a fennálló törvények szerint föl van jogosítva a testületet kívülré képviselni.

12. §. Az 1. §. szerint saját képvisellel bíró városok és mezővárosok által küldendő képviselőket e helyek községi képviselői választják a község összes tagjaiból.

13. §. A kereskedés és ipar képviselői azon kereskedelmi és iparkamara által választandók, a melynek kerületbe a megye, vidék vagy szék tartozik, a megye, vidék vagy szék azon személyeiből, a kik jogosítva vannak a kereskedelmi és iparkamarák tagjait is választani.

zöld békát ásatam, zöld békát ültettem, és a mint ohajtám eljött Kecseti s mátkagyűrűt cserélt... Ki merészl kiánni a bűvöletet — folytatá a nő, örülten ugorva fel a faló-czáról — ki rontá el leányom viszonyát Kecsetivel?... Megfojtom őt, megfojtom őt.

— Anyám, kedves anyám! — szolt Judith — kezét megragadva lázas állapotban levő szülőjének. Az istenért, te érthetlen dolgokat beszélsz... Te bűvöletekhez folyamodtál talán?... O jó ha ezen viszony szétbomlik, melyet nem a véget kötött. Nem fog jajni, én gyűlölöm Kecsetit. Ments meg tőle!...

Az anya e perezen kezdett magához térni.

— Mi lett leányom? Arcod fel van háborodva! Vigy be szobámba. Érzem, hogy beteg vagyok.

A nő önkívületes szavaiban clárulá, hogy 3 leánya jövőjét egy ismert babonás bűvölet által akarta biztosítani, melyet zöld-béka ásatásnak neveznek, s mely babona még ma is uralkodik, fájdalom! Erdély jelentékenyebb köreiben is.

Népkünk még hisz a babonának, mint az orosz. A hit mysteriumából a lélek magának tulvitt képzelgéseket merit; a föld szük az ő meggyőződésének, az Isten nem elég az ő sorsa intézőjének.... Kóbor lelkeket, tündéereket, boszorkákat képzeleg a tudatlanság... S az emberek nagyrésze áll még sajnálatos babonák befolyása alatt.

Oláh Miklósné, midőn babonalegyvart Tóbjás ásoja és kapája által földulva láta, örült szerit kedélylázat kapott, s veszte látta leánya részéről Kecsetit.

Es vádolhatjuk-e őt e babonás gyöngé-

ségeért. A körülmények csodás összetalálkozása nem ritkán igazolta már az ily bahiedelmeket, s a jóslattal ugy van az ember mint a jó és rossz tettel: ezer jó tettet elfeledtet egy rossz; ezer nem teljesült jóslat sikertelenségét felelteti egy teljesültnek sikere. Pedig minthogy az emberi képzelődés jóslataival mindig a megtörténhetőség határai között jár, mi különös van abban, hogy száz előre-mondás közül egy-kettőnek teljesnie sikerül? Az igen természetes! Az emberi hozzávetések éppen nem boszorkányos jóslatok. De a babona némely bókusz-pókuszokkal köti össze a hozzávetéseket s az emberi okosság és következtetés kifolyásainak doemoni tulajdonokat kölcsönöz. Milőn Napoleon fényes jövőjét Le Normand kis-asszony megjósolta, alkalmasint sejtette már az ifjú hős dicsvágyát s álmait. De hány-nak jóslottak fejére királyi koronát, ki kol-dusz sorsban élte végig szegényes életét? Egy teljesülés megbíusítja ezen nem teljesítés hatását, mert az emberi kedély szeret álmodozni földfeletti befolyásokról.

III.

Hagyjunk el egy kevésbé a Küküllő völgyét s áttutazva a szomszéd Nyárad völgyen is, szálljunk a zúgó Maros partjára.

Marosvásárhely, főként Mária Thérzia kora után, hogy a királyi tábla ide lön helyezve, s hogy a reformált hittiek főiskolája régi kisszertiségből azon idők szerint nagyszerűvé emeltetett s hogy az ország szel-lemdús korlátokba Teleki Sámuel gróf a székely nemzet jövőndő tudományos fejlődésének még ugyan fel nem használt alapjait

helyezi oda fényes könyvtárát: oly emelkedésnek örvendett, hogy ma Erdélynek második magyar városa, míg a székelyföldön méltán igényelheti magának a fővárosi rangot.

Legrégibb időben csak a székely ökörsütés s egy klastromból épült vár erődjé adott annak feltűnőbb jelentőséget, s a székelyföld akkori anyavárosa Udvarhely megszerte tulszárnyalta ezt fényében s népességében.

Azonban szerencsés fekvést s a Maros folyója által, mely szabályozva apróbb gőzhajókkal is járható lenne, e város alkalmat hivatva van arra, hogy jelentékeny szerepet vigyen a nemzet közlekedési és értelmesezési fejlődése nyomán.

Elbeszélésünk korában már át volt téve ide a székely törvényhatóság közponja. Marosozék tisztsége itt lakott, törvénykezései itt tarták üléseseiket, s habár a város akkori alakja csak a mostaninól is tetemesen különbözött, tagadhatatlan, hogy már kitűnő rangban állott az összes erdélyi királyi városok közt.

E város helyfekvésileg is egyik legérdekesebb pontja Erdélynek, azáltal is, hogy egy hosszú térs völgy színterén fekszik, melyre még négy apróbb völgy rug ki; s hadműtani szempontból egy jól tervezett vár-erődrendszerrel uralkodni képes lehetne, részint az országban, de még inkább az északról s keletről Európára törő beütések ellenében.

Elbeszélésünk korában már e város volt Marosozék praetoriaalis helye, habár maga, mint szabad királyi város a széktől külön és önálló törvényhatóságot képezett.

Királybíró Dózsa Péter a szentkirályi utca jobbik oldalán tartott szállást, ez utca azon pontja tájant, hol a főutczába a kis-szentkirály-atca belerug.

Dózsa Péter egy zöld szőnyegbe font s metszett cserfából készült kanapén félig beverve tilt s meglehetősen izmos füsteket eresztett nagy tatpipájából, míg előtte hasonló faragványu s akkori divat szerint roppant magas hátú széken fiatal férfit látnak, kinek alakját alig mondhatjuk kellemesnek s összehasonlítva a bár koros, de dalias alakú királybíróval, alig hibetjük, hogy ez ifjú Kecseti amannak közel rokona, ki, mint árván maradt egykor e rokon házával vette nevelését, annak gyámja Gyéressy Istvánnal együtt.

Kecseti családi neve nem igen szolgálhat epithetonjául ez ifjunak, kit igen kecsesnek nem lehet mondani. Rőtbe átmenő haja, sapadott lapos arca s eléggé sárgás fogai, melyeket valóban a természet eléggé kecselentül rendezett oda az illető helyekre, nem igen kecses kifejezést kölcsönözött alakjának.

De azt mondják a phisiognomok, hogy a gyérfgou emberek boszuvágyók s gyilkos hajlamuk; tagadhatatlan Kecseti gyér szem-ive alatt csaknem vöröses szemében mély és sötét szenvedélyek titkos tüze volt kivehető.

(Folytatjuk.)

14. §. A falusi községek képviselői választása az erre választott választók által történik.

A választó-kerület minden községe 500 lakos után egy választóférfit küld. A lakosság számának beosztásánál 500 al a fennmaradó összeg ha 250-et vagy azon feljül tesz, 500-nak veendő, ha ennél kevesebb, mellőzendő. — 500 lakosnál kevesebbet számláló kisebb községek egy választót küldenek.

15. §. Minden község választója a község elöljárósága (falubíró és esküdtek) által a község összes tagjaiból választandó.

16. §. Bizottmányi tagnak választható, a ki a) erdélyi; b) 30 éves; c) a polgári jogok teljes élvezetében van; d) a nagy földbirtok vagy a kereskedelem és ipar választóosztályában (10. és 13. §§.) választási joggal bír, vagy a városokon, községekben választóképes (12 és 15. §§.) De senki sem gyakorolhatja választó jogát egy megyében egy választó-testületnél többben.

17. §. A választói jog és választás alól ki vannak rekesztve:

a) oly személyek, a kik valamely vétség, büntény vagy nyervágyból vagy a közérköcsiség ellen intézett kihágás miatt büntetésnek nyilatkoztattak, vagy valamely vétség büntény vagy nyervágyból elkövetett kihágás miatt csak bizonyítékok hiányában mentettek fel a vád alól;

b) oly személyek, a kik az előbbi pont alatt említett büntös cselekedet miatt kereset alatt állanak, a míg e kereset tart, és

c) oly személyek, a kiknek vagyona felett csőd vagy egyezkedési eljárás van hirdetve; a míg a csőd vagy az egyezkedési eljárás tart; s ezek bevégeztével nem találhatók büntetleneknek.

(Vége következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kolozsvár város tanácsa is a lenni és nem lenni kérdésével küzdök. Sok ok van a mellett, hogy maradjanak, sok a mellett, hogy visszalépjének. Így van ez egész Erdélyben, s még nincs elhatározva, hol, melyik mellett vannak a döntőbb okok.

— A miniszteri válság kérdésével még mind foglalkoznak a bécsi lapok, azonban a „Wanderer” úgy hiszi, hogy ez pár nap óta megint tul ment az eshetőség korlátain; s kétségbe hozza a „Donau Ztg.” magatartásából indulva ki, hogy az államminiszter akarna egyezkedni a magyar szabadelvűekkel. Mi azt hisszük, hogy a pártok e fejlődő harcra még inkább a budget kérdés tárgyalása alkalmával fog döntőbb irányu lenni.

— Deák Ferencznel az országgyűlés Pesten lévő tagjai jan. 2-án megjelentek szerencsétlenül az újvet. A közszertelti nagy hazafi patriarhalis szivélyességgel fogadták pályatársait, kiknek hozzá intézett jó kívánatait az egész magyar királyság osztja.

— Szini előadásainkat az utóbbi napokban Lanner Katalin előadásai élénkíték, ki a táncművészetben kitűnő fokozott. Most a Szigligeti leányok érkeztek meg, a kik nagy halljuk tavaszig fognak szerepelni színpadunkon. Várják a népdalért oly szerető tolgatót Bogar Vilmán is, a ki hírszerint nemsokára megérkezendő. Minthogy a bábok örömeire nem sok a kilátás, jó lesz biz az minél jobk erőkké látni el a színpadot, hol midőn a nézőt a hideg szinte megveszi, legalább a jó előadás egy kissé melegítse föl.

— A hitelintézeti sorsjegyeknek január 2-án történt kihuzásánál a következő számok nyertek: Első nyerő 3,146 sorozatnak 66-dik száma; azután 3,598 sorozat 54-ik szám, 3,864 sorozat 28-ik szám, 2,325 sorozat 46-dik sz., 3,146 sorozat 9-dik sz., 460 sorozat 52-dik száma.

— Pestről írják: Néhány nap óta Bécsben ismét előtűnnek az ezüst batások. E hűtlenek többnyire déli Németországból szállítkoznak vissza. Az ezüst batások helyett most megint a rézpénzt kezdik Olaszországba szállítani, hol 40 forintnyi százalékért cserélik be ezüstért. Néhány nap előtt egy bécsi utvámost vontak e miatt felelősségre, mert a rézpénz gyűjtéséből egész üzletet csinált.

— Bécsi lapok szerint gr. Nádasdy erdélyi udvari kanczellár őnltiga tíz napra elutazott Bécsből. Elutazásának célja, hogy nejét Botzenből (Tirol), hol huzamosabb idő óta van, Bécsbe vigye.

— Károlyi László m. kir. udv. alkanczellárt körülbelül nyolcz nap alatt várják Gräfenbergből.

— A „Botschafter” írja, hogy a birodalmi alsóház pénzügyi választmányának tagjai elutazának előtt abban egyeztek meg, hogy jan. 6-án gyűljenek össze ismét Bécsben. Első ülésük 7. vagy 8-kán fog lenni. A felsőház választmányára azonban már 2-kán ülést tartott.

— A hadsereg leszállításáról keringő hírek egy a szerkesztőfőnök leszállítása iránt tett indítványból vették eredetüket. Ha ez indítvány keresztül megy, a feleslegesekké váló lovak ki fognak osztani mezei gazdáknak a szükség bekövetkeztéig való használatra.

— Szerdahelyről írják a „Herm. Ztg.”-nak, hogy a nevezett városban dec. 29. hajnalán az ott levő comes helyettes szállásához közel gonosz kéz gerjesztette tűz ütött ki; melyet azonban minden tetemesebb kár nélkül sikerült eloltani. Tudósító e tényt „a hely- és időre vonatkozólag” feltűnőnek tartja.

— A „Sieb. Bote” jelenti: „Fogarashól vett tudósítások szerint azon vidék közigyelései betiltattak. A hivatalnokok ki kell mutatni, hogy felsőbb iskolákat jártak s a jogi tanulmányokból vizsgát tettek. Mint mondják, az ottani hivatalnokok nagy része sem szaktanodákba nem járt, sem jogtani és államgazdasági vizsgákat nem állott. A román nyelvnek hivatalos nyelv gyanánt használása egyelőre felfüggesztett. Fogarashan minden ember örvend, hogy az ország ügyeinek vezetése erős kezébe jutott.”

— Szebenek is meg van a maga Felek-je. A közel fekvő Bongárd helység román lakói a város erdőségeit, s

jelesen a fiatal reményteljes cserjéseket kegyetlenül pusztították és pusztítják. A város rég megnyerte a bongárdi kihágók elleni keresetét, de a végrehajtás még mind késik. A „Herm. Ztg.” reményli, hogy a Felek irányábani erélyes eljárás ott is alkalmaztatni fog.

— A „N. Nachr.” pesti levelezője egy Velenczében időző magyar főúri családtól jött levelekre hivatkozik, melyek szerint többé semmi kétség, hogy a lagunák városában lényeges változtatások fognak keletkezni az osztrák birodalom felsőbb kormányzatát illetőleg. Részletekben nem bocsátkozva az idézett tudósítások arról értesítnek, hogy több befolyásos személy meg van nyerve az új eszméknek. Levelező szerint a Velenczében készülő tervek sikerültével egy kedvezőbb fordulatpont fogna hazánk viszonyaiban bekövetkezni.

— Ugyanazon lapnak írják Pestről, hogy a mint hírlik, jövőre az adók kezelése és felhajtása az újon szervezett közigazgatási hatóságokra fog ruháztatni; minek következtében az adónak katonaszerű felhajtása valószínűleg megszűnőv, ez az említett testületeknek tétetnek kötele-ségévé. Az erőszakolt behajtás csak oly községek ellen fogna alkalmaztatni, melyek az adófizetést illetőleg makacs ellentállást fognának kifejteni.

— A prágai ügyvédek közlelebről gyűlést tartván kérvényt intéztek a birod. tanácshoz az ügyvédség szabaddbá tétele ellen. Egyik tagja a gyűlésnek sajnálkodva jegyzé meg, hogy a lapok valamennyien a felszabadítás mellett vannak.

— A krakkói ügyvédek pedig panaszt nyújtottak be az igazságügyminiszterhez, hogy a krakkói országos fel-törvényszék a törvénykezési ügykezelésben nem tartja magát a lengyel nyelv használatára iránti rendelkezéshez.

— Szegeden a városháza tornyáról mult heten eltűnt nemzeti zászló a „Sz. H.” szerint e napokban ismét kitéz-tett.

POLITIKAI HIREK.

— A suttorinai ügyben átadott orosz jegyzék, írja a „P. Ll.” habár váratlanul s kellemetlenül hatott is a bécsi kabinetre, e pillanatban komolyabb következményeket maga után vonni nem fog. E pillanatban, mondjuk, mert azon körülmény, hogy a jegyzék az osztrák bevonulást előzetnek nevezte, mindenesetre azon aggodalmat ébresztetheti fel, hogy Oroszország fentartja magának a jogot, azt leendő kedvező alkalommal saját céljaira kizsáku-mányolni. — Az orosz eljárásról egy bécsi lap így okoskodik: A jegyzéket, melyeket Gortsakoff herceg ír, rendszeren ironia és sarcasmus által szoktatt kitűntetni magukat. Ezen tulajdonságok a jelen okmányban is nagy mértékben meglenni látszanak. Oroszország Törökország pártfogolására kél, s védelmezi a párisi békét, mely Oroszország ellen kitézett, s védi Ausztria ellen, mely köztudat szerint 500 millió frtot dobott ki és sergét hadilábra állította, hogy e békét létrehozza. Az élez nem rosz. Ti — nygmond Gortsakoff — „nem-zeti kölesönt” csináltak, melyből érszenyetrekre nézve többé kitűnőlni nem tudtok. Ti katonai rendszabályaitok közt ragályos s egyéb betegségek által sok katonát elvesztettetek azon elv megállapítása végett, hogy egy beavatkozás Törökországban csak valamennyi hatalom megegyezése következtében legyen lehetséges, s most Oroszországnak kell a meg-szert Ausztria ellen védelmének ezen elvet, melyet éppen ellene állítottak fel. — Sok ironia van itt, meg kell vallani, még pedig megérdemelt ironia. Az osztrák államférfiak meg-feltekedtek volt a párisi békekötések az előbbi szerződésekről, melyeket Ausztria Törökországgal kötött. Ezen meg-feltekedés most ime megboszulja magát, mint több más ügytelenség, mely akkor elkövetették. Gortsakoff ügyes fordulattal most úgy állítja fel a dolgot, mintha Oroszország Törökön érdeket, Európa biztonságát, s az Ausztria hoz-zájárulása által kierzszakolt párisi szerződés fentartását vé-delmezné Ausztria ellen. Persze nem volna nehéz megfelelni az orosz miniszternek. Csak arra kellene őt emlékeztetni, mint vitte keresztül Orosz- és Franciaország a dunai feje-delemsegek unióját a párisi szerződés szelleme és értelme ellenére. De Gortsakoff herceg nem is veszi oly komolyan a párisi szerződés ügyét; talán csak azt akarja inkább be-bizonyítani, hogy ezen szerződés nem sokat ér, s hogy átvizsgálást igényel, sőt még az is tekintetbe jö itt, hogy Oroszország jogot formáljon magának: kedvező alkalommal szintén beavatkozhatni a hatalmasságok előleges megkere-sése nélkül.

— Most már teljesen fel lévén véve a Gaetában talált hadikészlet leltárát, kiviláglik, hogy ott a feladaskor 701 ágyú, 232.653 kilogramm főfegyver, 194,784 darab töl-tény s 69,070 darab különféle fegyver volt.

— Lissabonban mind több hírt kezd nyerni azon hír, hogy a bejai herceg (dóm Joao 6.) méreg által mult ki. A király maga is elhagyta Lissabont. A portugaliai uralkodó házból még csak két tag él már.

— A pápa ezen hó folytán conciliumot fog egybe-hívni, mely alkalommal az egyházfejedelmeknek előterjesztendő, mily küzdelmekben ment keresztül Krisztus világi öröksége.

— A pétervári kabinet meghagyta Kisseleff grófnak, emelne panaszt a szent széknél, mely az egyházi államok-ban tulontul conservatív, míg Lengyelország irányában egé-szen forradalmi, felkelésre buzdítván ott a cat. clerust. A viszony az egyházi államok és Oroszország közt nagyon feszült. A római orosz követ lakomáján egy po-tés se történt a pápára.

— A kamara megnyitására Bukareshten, a „P. Ll.” bu-karesti levelezője következik írja: „Kamara” a herceg távollétében, ki körülbelül két hó óta Jassy-ban időzik. Gyika miniszterelnök által tegnapelőtt nyitva n-meg. A trónbeszéd különösen megemlékezik az 1859-ki ja-5. és 24-iki nevezetes kettős választásról, mi által a rom-nok változatlan politikai hitvallásukat Európa színe előtt az egész jövőre nézve a legünnepélyesebben kibírdették; mert az 1857-diki ad hoc diván egyértelmű kíváncsalmai az uniót illetőleg akkor léptek először a történet birodalmába mint tények. Ma már — mondja a trónbeszéd — ezen nem-zeti kíváncsalom érvényesítésére fordított három évi szüntelen

törekvés után alapos reménnyel bírnak, hogy az unio, — még pedig úgy, mint azt a románok óhaj-tják, létesülni fog. Egyelőre felszólítja a herceget a kamarát, hogy siessen az 1862-diki budget megszavazásával, s ki hirdeti egyszersmind, hogy ő a mult nyáron az itteni és a jassyi kamara által szerkesztett határozatot, melynek fogva a földmívelési törvény, emez „égető kérdés” megvitá-tására mind a két kamara egyesítették, jóváhagyja, s en-nz folytatán mind a két kamra Bukareshten (a földmívelési törvény végett) egybehívatni fog. Lényegben ennyit mond a trónbeszéd, mely — mint az említett levelező folytatja — a különféle pártok által különféleképp magyaráztatik. — Az aristocratiai párt, mely julius óta tartja kezében a hatalmat, mint patres conscripti, természetesen meglegedett a trónbeszéddel; de az ellenpárt nem ok nélkül kérdezi, miké lehet az, hogy míg a párisi „Moniteur” már e hó 9-dikén nyilatkoztatta hasábjain a nagy ur és a kezesked ha-talmak által aláírt — s az uniót hirdető fermánt, a mi kor-mányunk, mely mégis leginkább van általa érdekelve, csak a lapos reményekről szól, még pedig a kamarához a nemzethez intézett trónbeszédben? Továbbá azt kérdezik ők: ha a törvényhozási unio csakugyan a közből áll, mért igéri a trónbeszéd a kamarák egyesítését csupán egyes törvényre nézve, t. i. a földmívelési törvény megszavazására? Mások ismét legyezgetik a dolgot, mint tudják; elég az hoz-zá, hogy bármikép álljanak az ügyek, annyi bizonyos, hogy a kellemetlen provisoriumból, melyben három év óta állunk, még mindig nem szabadultunk ki. Ezen provisorium, s az ebből eredő bizalmatlanság nyom bennünket, mely leg-inkább érezhető a pénzügyi kérdést illetőleg. A dolgot így áll. A kormány érdekében van a budgetet jan. 1-ig meg-szavaztatni. Az aristokratikus kamara pedig azt biszi, hogy ha a budgetet egyszer megszavazta, azt mondják neki: „a mór megtette kölelősségét a mór elmelet.” Ennélfogva kéni akar a kamara a budget megszavazásával. De hogy kezdje meg meg a kormány pénzforrás nélkül az évet? Egy ter-minus medíust akarnak tehát alkalmazni, s e bud-getet csak a jövő január hóra akarnak megszavazni. De a herceg kijelentette, miszerint ő az egész évi budgetet akarja megszavazva látni előbb, s aztán jöjné ide az uniót ki-bírdetendő. Ebből látható, mikép mi egy fichtei körhen forgunk kezdet és vég nélkül.

— A francia külügyminiszter jegyzéke a „Trent”-ügyben Páris dec. 3. Uram! Mason és Slidell uraknak a „Trent” angol postahajó földézetén egy ameri-ki cirkáló hadihajó által történt elfogatásunk, habár nem is okozott oly ingerültséget Franciaországban, mint Angliá-ban, de a legnagyobb elcsudálkozást és meglepetést idézte elő. A közvélemény azonnal e cselekmény jogosultsága és következményeire gondolt, s az ezáltal okozott benyo-más legkevesebb sem volt kétséges. Az esemény annyira ellentétben látszott lenni a nemzetközi jog rendes szabályai-val, hogy általánosan azt gondolják, miszerint az egész fe-lelősség a San Jacinto kapitányára hárul. Nem tájékozhat-juk még erre nézve magunkat biztosan, s a császári kor-mány az ügynek elbuzozására vonatkozó kérdés meg-vizsgálására szorítkozik. Annak obajtása, hogy a két barát-ságos hatalom közt az összetűzés elkerülését eszközölje, s a köteleesség — hogy saját lobogójának jogát megtáma-dások ellen biztosítsa — melyvel bizonyos helyzetekben a semleges lobogók joga véendő, éret megfontolás után azon meggyőződésre jutottak, hogy ez ügyet nem lehet hallga-tással elnézni.

Ha a washingtoni kormány a San Jacinto parancsno-kának eljárását helyeselni találja, — a mit föltűnőbb saj-nálnánk — ez azt jelentené, hogy a két elfogott ügynököt vagy ellenségül tekinti vagy lázadókul. Mindkét esetben sajnos módon szem elől tévesztették azon elvet, melyekre nézve mindenkor megegyeztünk az Egyesült államokkal.

Az első esetben minőn jöjné a fogságba az ame-riki hadihajó Mason és Slidell? Az Egyesült-Államok me-gyezték velünk abban, hogy a lobogó szabadsága a hajó-kon szállított utasokra is kiterjed; habár ellenségek legye-nek is, azon egy esetet kivéve, ha az ellenségnek hadiszol-gálatban állának. Ezen kereskedelmi és barátságos szer-ződéseinkben soha meg nem ezáfolt elvek szerint tehát Ma-son és Slidell teljesen szabadon voltak Anglia lobogója alatt.

Azt nehezen fogja állítani valaki, hogy harezi mártá-lékul tekinthetők. A mártalék fogalma még ugyan nincsen eléggé meghatározva s minden külön állam számára szaba-tosan körvonaloza, de a mennyiben egyénekre vonatkozik, az illető szabályok félremagyarázhatlanul világosak azon személyekre nézve, melyek a hadviselő felek által elfogha-tók. Nem szükséges bizonyítani, hogy Mason és Slidell nem ezek sorába tartoznak. Elfogatásuk kimentésére e szerint nem maradna fön egyéb ürügyül annál, hogy az ellenség-től okmányokat vittek magukkal. Szükséges itten egy oly körülményre figyelmeztetni, mely ez ügyben irányadó és ment-hetlennék jellemzi az amerikai hajó eljárását.

A Trent rendeltetési helye nem tartozott a hadviselő felek egyikének is birtokához. Rakományát s utasait semle-ges helyre vitte az, és semleges kikötőben vette földézetére őket. Ha ily esetben lehet az, hogy a semleges lobogó nem védi meg teljesen a földézetén lévő személyeket és árukat, akkor a zászló joga tres szó volna csupán; s a semleges ha-talmak hajózása és kereskedelme minden pillanatban szenvedne az egyik hadviselő féllel való üsszekötöttesek miatt. Ezeknek nem csak joguk volna, hogy a semlegesektől tel-jes pártatlanságot s ügyeikbe nem szólást követeljenek, ha-nem a hajózás és kereskedelem szabadságát is korlátoznák, mit a jelenleg divatozó népjob el nem ismer. Szóval visz-szatérnénk mindazon terhes kellemetlenségekre és zaklatá-sokra, melyek ellen annak idejében leginkább az Egyesült-Államok tiltakoztak.

Ha pedig a washingtoni kormány a két foglyot pusztán lázadónak tekinti, akkor más lesz a kérdés, melynek eldöntése szintén a „San Jacinto” parancsnokának hátrá-nyára van. Ez félreismerése lenne azon elvnek, hogy a hajó alkatrésze azon nemzet földének, melynek lobogóját hordja árbozán, s mely az idegen uralkodónak nem engedi, hogy rajta fönhatósági jogát gyakorolja. Nem szükséges emléke-

zetbe hozni, az Egyesült-Államok minő erélyvel védtek e szabadságot s a menekéki jogot.

Nem akarván a Mason és Slidell urak elfogatásából eredett kérdés fejtegetésébe tüzetesebben bocsátkozni, azt hiszem eléggé világosan fejeztem ki magamat, hogy megállapítás, miszerint a washingtoni kormány a semleges hatalmak által tiszteltetni kívánt elvek megsértése nélkül s úgy, hogy eddigi elveivel összeütközésbe ne jöjjön a „San Jacinto” eljárását nem helyeselteti.

Lyons lord megbízott, hogy Anglia elégtételt kívánó követelését átadja. Ez elégtétel a „Trent” fűdélzetén elfogott egyének szabadon bocsátásában s oly nyilatkozatok adásában áll, melyek az angol lobogó megsértését mentenék. Ha az Egyesült-Államok kormánya e kívánatnak eleget tesz, igazságszeretetének adandja bizonyítványát. Nem lehetne tudni sem a célt, sem az érdeket, mely más eljárásra s az Angliávali türesre bátoríthatná. Mi részünkről, kik az utóbbiban a washingtoni kormányt már is saját bonyodalmaik egy újabbját s egy minden e összeütközésben eddig nem érdekelt hatalomra nézve nyugtalanító eseményt látvánk, barátságunk jelét véljük tanúsítani a washingtoni kormánynak, midőn e nézetünket tudomására hozzuk.

Fölszólítom tehát önt uram, hogy a legközelebbi alkalommal nyiltsan szóljon Seward urral e tárgyban, s ha kívánja e jegyzék másolatát kézbesítse neki.

Vagyok stb.

Thouvenel.

Ujabbak. A kölni lapnak Brüsszelből dec. 30-ról írják, hogy az ottani általános hiedelem szerint a

francia császárnak nem újévi köszöntője, hanem a törvényhozó testületet megnyitó beszéde leendő nagy fontosságu.

— Turini dec. 31-ről kelt távsüggöny szerint a ministerium minden változás nélkül megmarad, miután Ricazoli nem talál ministertársat.

— Klapka dec. 26-án érkezett Turinba. Megjelenése különböző hírekre adott alkalmat; amnyit azonban irnak, hogy megérkezése után mindjárt kihallgatáson volt a királynál s többször érkezett Ricasolival.

— Uj-York dec. 20. A közvélemény nem ellenzi többé határozottan az ügynökök kiadatását. Azt hiszik, hogy a szövetségi kormány e kérdés miatt nem fog háborút folytatni s Anglia kívánatai, ha mérsékeltek lesznek, elfogadja. A képviselő házban azon indítvány, hogy Vilkes eljárása hivatalosnak ismeressék el, nem fogadtatott el feltétlenül s határozattá lett, hogy azt előbb a külügyi bizottmányhoz utasítsák. A pénzügyminister egy bankár-lakoma alkalmával úgy nyilatkozott, hogy az angol viszály kétségen kívül békés uton fog megoldatni. Lyons sürgőnyei még nem közöltettek hivatalosan az egyesült államok kormányával.

— London jan. 2. A „Moring P.” írja egy félhivatalos cikkében: „Afrika” gőzös semmi eldöntött tudósításokat nem hozott; azonban a Lyon és Seward közti viszonyok eddigelő megnyugtatók maradtak. Lionnak a követeléseket múlt hó 22- vagy 23-án kellett átnyújtani; a határozat 30-ig megtörténhetett, a felelet tehát már utban lehet s a közelebbi gőzössel megérkeztek.

Gabonaár Kolozsvártt Január 2-án 1862.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztbúza 5 frt 20 kr. Elegybúza 4 frt 50 kr. Rozs 3 frt 80 kr. Árpa 2 frt 66 kr. Zab 1 frt 40 kr. Török-búza 3 frt — kr. Pityóka 1 frt 80 kr. Marhahús 15 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Január 4-kén: Nemzeti kölcsön 82.65. 5% Metalliques 67.20. Bank-részvény 750.—. Hitel-részvény 180.—. Váltó Londonra 140.75. Ezüst 139.50. Arany 6.67.—.

Január 2-ikén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 67.50. Erdélyi 65.25.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(427)
Sz. 2339 1861

Hirdetmény.

(1—3)

Sz. u.
Szeben szabad királyi várossa és széke Tanácsa, mint törvényszék részéről ezennel közbirre tétetik, miszerint a Kappel Gottlieb és Kristina csőd tömegéhez tartozó, a József-városban 4 és 5 sz. alatt fekvő „Fehér Oroszlány” című 32,828 o. é forintokra becsült vendéglő és szálloda, kőzárverés utáni eladások helyben hagyatván; ennek az eladandó házról végrehajtására, e folyó 1862-ik év február. és márcz. hónapja 15-ik napjára, mind-két alkalommal 9 órára, két határidő tűzött ki. —

Mely árverésre a venni szándékozók, ezennel azon hozzáadással hivatnak meg, hogy az érintett birtok, a becsáron alól nem fog árvereztetni, s hogy az illető árverési föltételek, a szokott hivatalos órákon, azon törvényszéknél megtekinthetők.

A város és szék tanácsától, mint törvényszéktől.

N.-Szeben, decz. holnapja 19-ik napján 1861.

(1—3)

(429)
Sz. 335. 1861

E folyó hó 21-én délelőtti 10 órákor az itteni uradalmi irodában tartandó kőzárverés utján a Kolozs-monostori uradalomhoz tartozó, a Kolozs-monostoron levő ugy nevezett Csikós kert, az ahoz tartozó szántó és kaszálóval együtt, a Kolozs-monostori métszárszék az ahoz tartozó legelővel, a kolozs-monostori Kovács mőhely, a Bük-tetői fogadó, a kolozs-monostori ugynevezett Schuller Lupuly féle belső-telek, három egymásután következő esztendőkre haszonbérbe fognak adatni.

A Kolozs-monostori alapít. uradalmi Gazdászati hivataltól, Kolozs-monostoron január 2-án 1862.

(3—3)

(425)
195. tövsz. 1861.

Hirdetmény.

A Sz. Udvarhelyi ev. ref. főiskolának, Tordavármegye Generalis törvényszékéhez beadott azon kérése következtében, — hogy miután a néhai gróf Bethlen Lajos csödtömege ellen azon oskolának két rendbeli követeléseit illető kötlevelei, u. m. egyik 111 oszt. frtról 36 2/3 krról, másik 3409 frtról és 13 krajczárról szollók eltévédtek Tordán a forradalmi viszonyok miatt, az azok felvételére megbízott tordai ügyvéd n. Kapa Mihály levelei közül, s így azok, a csödtömeg által történt megfizetés után is vissza nem adathatnak, — amortizáltassanak.

Ezek, Generalis törvényszékünknek fennebbi szám alatt máj napon hozott határozatánál fogva, azon hozzáadással amortizáltatnak is, — hogy azoknak birtoklói képzelt jogok érvényesítése végett ezen hirdetmény napjától számítandó 3 hónap alatt ezen törvényszékhez jelentést tegyenek, ellenesetben a kitűzött időn túl e kötlevelek érvényteleneknek fognak tekintetni.

Tordavármegye Generalis törvényszékének Tordán december 7-én 1861-ben tartott üléséből kiadta:

Nagy Miklós m. k.
főjegyző.

NEM HIVATALOS.

(328)

Eladó széna.

(2—3)

Kaczko helységben Dézsen tul 3/4 órára, van 150 szekér széna, és 50 marhára való istálló, értekezhetni helytt.

(391)

3/1 1862.
A kedveit, kellemes zamatu valóságos

Schneebergi növény-szörp.

(2—2)

mint elősmert egyhőtőszet a hűlésből származott bajokban, u. m. a grippében, catharuban, köhögéseknél, torokgyik- és gyuladásoknál, főleg a mell- és tüdőbajoknál; talátható Kolozsvártt gyógyszerész WOLFF J. urnál. Továbbá: Tordán Wolff Gábor gyógyszerész Dietrich & Fleischer, Dézsen Kremer Sámuel, Segesvártt Misselbacher J. B. Lugoson Arnold József, Medgyesen Breiner C. Zalathánán Megai J. Szászvároson Spech Gusztáv, N.-Bányán Horacek József gyógyszerész, Szathmáron Turoczkó D., N.-Váradon Janky A. N.-Károlyban Schöberl K. K.-Fejérvártt Sándor R. gyógyszerész, N.-Szebenben Zöhrer J. F. Debreczenben Föltel Nándor urnaknál.

Egy üveg ára 1 frt 26 kr. osztrák értékben.

Egyszarsmind a fentebbi megbízott raktáros urnaknál még kapható:

TYUKSZEM-KENŐCS, a legjelesebb a maga nemében, Schmidt cs. k. főorvostól. Egy skatulya ára 23 kr. o. é.

Rr. Behr IDEGERŐSÍTŐ KIVONATSZERE az ideg és test erősítésére. 70 kr.

Dr. Walter ugynevezett **KELETI VIZE**, Londonból, a közsvénybe szenvedőknek. — Egy üveg ára 1 frt 5 kr. o. é.

Stub-Alpesi NÖVÉNYNEDV mell- és tüdőbetegségekben. Üvege 87 kr. o. é.

(418)

Temetőbeli kert eladása.

(2—3)

A nagy-temető mellett fekvő, nagyobbára családi sir-boltok építésére s egyes temetőkre szolgáló kertek sorában, a Tanyogi örökösök és Hegedűs Sándor ur közötti 303 ölt kitéjedésű kert, mely eddig temetőkezési helyül még nem használtatott, akár egészben a benne levő lakházzal együtt 1500 o. é. forintokért, akár egyes sírokhoz megkívántató darabokban arányos árért eladó.

Bővebben értekezhetni Tompa Károly ügyvédnél, Kolozsvártt.

(426)

Haszonbéri Hirdetés.

(2—3)

Báró Bornemisza Ignác nének nms Alsó-Fehér-Vármegyében, a Kis enyedi járásban fekvő Bujd helységében létező, nagy kiterjedésű jószág, jelenleg ottan található gazdasági eszközökkel, bérös ökrökkel, a jelen évi április 24-ik napjától kezdve 6 évre haszonbérbe lévő kiadó — a vállalkozó a kibérlendő jószág megnevezése után, bővebb felvilágosítást vehet: Kolozsvártt Ürmösi Sámuel urnál k.-Szén-utca 47 szám alatt kivel a szerződvény is meg köthető lézen.

STEIN JÁNOS

könyvtárusnál Kolozsvártt kapható:

Orvosi napló

Magyarország gyakorló orvosai használatára. 1862. Szerkesztő sugar Fábíusz orvostudor, szülész, a buda-pesti kir. orvos-egylet és a kir. magyar természet-tudományi társulat rendes tagja, pesti gyakorló orvos SAUER IGNÁTZ arcképével.

Ára 2 frt.

Utasítás

az Erdélyben megszüntetett tizedbejelentések valósitásánali eljárásról, mely a hajdoni urbér-jogosított földesuraságok, ügyvédek, meghatalmazottak sat. szóval mindazoknak, kik urbéri tized-járandóságok valósitásával foglalkoznak, különös figyelemükbe ajánlatik.

ORSZÁGOS KÉPES NAPTÁR

1862-dik évre.

Szerkeszti: Girókuti P. Ferencz. Ára 1 frt 50 kr.

A szives társalkodó, vagy is világba termett ember. Hasznos kézikönyv minden neműek és rangnak számára. Az illem és udvariasság minden alkalmak- és viszonyokhoz mért szabályai, továbbá mindenféle társas játékok, énekek, szavalmányok, emlékvessék, talányok, alkalmi üdvözetek stb. gyűjteménye. Ára 70 kr.

A magyar csödtörvény és csödeljárás az 1840-dik évi XXII. és 1844-ik évi VII. törvényekkel. Az ország-bírói értekezlet által javaslatba hozott ideiglenes törvénykezési szabályok szerint egybeilleszté Szeiczey Gusztáv, kir. váltó-feltörvényszéki bíró. 2 frt.

Fenyítő törvényezéki magyar törvény. Fejtegette Szlemenics Pál, törvény-tanár, hit. ügyvéd, a magy. polgári és fenyítő törvények pozsoni kir. akadémiai kövtanítója sat. Ára 2 frt.

Magyarország és szerepe Europa élmezőnyében. Bontoux Jenő-től. Térképpel. Ára 40 kr.

Az anyátlanok életharozai. Történeti redény IV. Béla korszakából. Irta Lapsinszky János. 4 kötet 4 frt.

Geduly superintendens arcképe, aug. 22. 1861. Ára 1 frt.

Egy magyar család a forradalom alatt. Korrajz. Irta József Miklós. V. és VI. kötet. Ára 2 frt.

Sebész-bonoztani kalauz. Fergusson Vilmos szerint magyaritá Plihal Ferencz orvos-növendék. Ára 70 kr.

THALIA, zsebkönyv 1862-re. Kiadták Fésüs György és Toldy István. Ára 1 frt 20 kr.

Egy esküszög király. Történeti regény. Irta Abrai Károly. Ára 1 frt.

Ipar s kereskedelmi naptár 1862. évre. Ára 60 kr.